

Het streefbeeld van de groene inrichting bestaat uit een overwegend kruidenrijk grasland met een gering percentage struweel, geplaatst in clumps. Solitaire en verspreide groepen fruitbomen ter verbetering van het fourageergebied van de das, sluiten hierop aan. Zichtlijnen naar de bouwwerken blijven behouden of worden versterkt. In de bosrand wordt gestreefd naar een zone met een dynamische zoom/mantel vegetatie. Ter plaatse van de oxydatiebedden kan een kruidachtige pionierbeplanting in principe alle successie stadia doorlopen.

			gel	vervangen door	tekeningsnummer
			hel		
kod.gem.	Heerlen	sectie	hoofd	vervangt	ofm A2
school	1:1000	blad nr.	dat 28-11-2020		

Terrein voormalige RWZI Terworm - Eikendermolenweg
Plankaart streefbeelden groeninrichting en natuurbeheer

het gegevenshuis leknr. :

Opdrachtgever :

RWZI Terworm

Beschrijving van de kernkwaliteiten van het landschap i.r.t. het inrichtingsplan.

1 Inleiding

Voor het Landgoed Terworm is in 2001 een inrichtings- en beheersplan opgesteld, in een samenwerking tussen 3 partners Van der Valk Hotel Heerlen, Ver. Natuurmonumenten en Gemeente Heerlen en de provincie Limburg als stakeholder. Het plan is gebaseerd op 2 pijlers, het stimuleren van natuurontwikkeling, binnen de kaders van vastgestelde natuurdoeltypen, en het verhogen en behouden van de cultuurhistorische waarden van het gebied.

Het terrein van de voormalige RWZI viel destijds buiten de scope van het in 2001 opgestelde plan, omdat de installaties op dat ogenblik nog in gebruik waren. In 2015 werd de RWZI uit bedrijf genomen en in 2017 overgedragen aan de Gemeente Heerlen. In de lijn van het concept van het landgoed, met aandacht voor behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden, is door IBA Parkstad een open oproep uitgeschreven naar mogelijke concepten die invulling gaven aan de RWZI. Meerdere van deze voorstellen en ideeën hebben de eindstreep niet gehaald.

Het voorliggende voorstel, waarbij onderdelen van de installaties voor viskweek ingezet kunnen worden, is echter als IBA project omarmd. Het is een van de 50 projecten die in het expositiejaar 2021 getoond zullen worden. IBA ondersteunt het project met als insteek te zorgen voor een activiteit met een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de nieuwe functie in het oorspronkelijke industriële complex.

Het perceel ligt echter in het beschermingsgebied NLZL, Natura 2000 en is omgeven door goudgroene natuur. Het toont de bijzondere kwaliteit van het gebied aan waar we zorgvuldig mee moeten omgaan. In de omgevingsverordening Limburg 2014 is een motiveringsplicht opgenomen om toe te lichten hoe bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt omgegaan met de bescherming en de versterking van de vier kernkwaliteiten binnen het beschermingsgebied. De kernkwaliteiten van het landschap zijn de waarden van het landschap die zorgen voor herkenbaarheid en onderscheid van de landschapstypen zijnde de kernkwaliteit Cultuurhistorie, het contrast tussen de open en beslotenheid, het reliëf en het groene karakter.

Dit plan beschrijft de kernkwaliteiten van het gebied en motiveert de genomen ruimtelijke keuzes die hebben geleid tot het ontwerp.

2 Landschappelijk context

Het Limburgs landschap, plateaus, hellingen en dalen

In een doorsnede van een typisch stukje Zuid-Limburg zijn de landschapstypen plateau, helling en dal te onderscheiden. Deze drie landschapstypen zijn het meest sprekend en bepalend voor de algemene verschijningsvorm van het Zuid-Limburgse landschap. Zij bepalen de grondvorm en dragen bij aan de leesbaarheid en overzichtelijkheid van het Zuid-Limburgse landschap. Binnen deze algemene verschijningsvorm van het landschap is een verdere nuancering mogelijk: sub-landschapstypen.

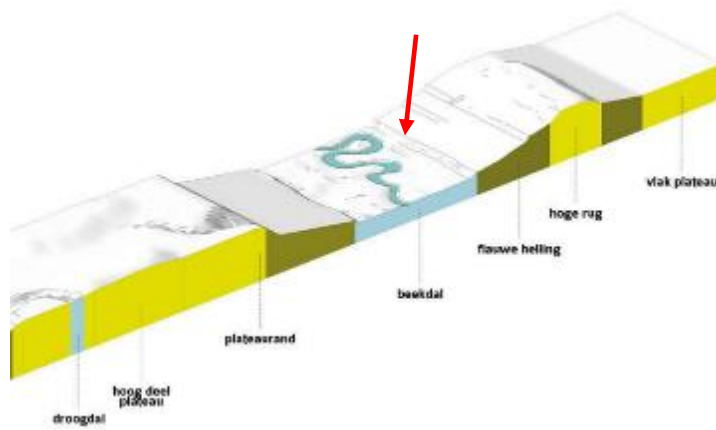
Voor het plateau kan er een onderverdeling gemaakt worden in de plateaurand en de hoge delen van het plateau. Het landschapstype helling valt onder te verdelen in een steil- en flauw gedeelte. In het dal kan een onderscheid gemaakt worden tussen het rivier- en beekdal, het droogdal en de rivierterrassen.

Het landschapstype plateau is een relatief vlak tot glooiend gebied dat wordt begrensd door steile hellingen. Niet alle plateaus zijn hetzelfde van vorm, deze is bepaald door de mate van erosie en insnijding. Naarmate de erosie en insnijding sterker zijn vormen zich smallere en kleinere plateaus.

Het landschapstype helling vormt de overgang tussen het hoge plateau en het lage dal. In het type helling is er een onderscheid tussen steile ($>8^\circ$) en flauwe hellingen (1° - 4°). Steile hellingen zijn voornamelijk te vinden aan de plateaurand terwijl flauwe hellingen vaak op de grens van het dal liggen.

Het landschapstype dal is het laagste deel in het landschap en vormt het vertakte natuurlijke afwateringssysteem van het landschap. Watervoerende dalen hebben een vlakke dalbodem waarin de beek of rivier stroomt. Niet-watervoerende dalen, oftewel droogdalen, voeren slechts incidenteel water af.

De RWZI ligt op aan de onderzijde van de flauwe helling tussen plateau en beekdal.

Geleenbeekdal

De RWZI ligt in het Geleenbeekdal. Het noordelijke deel van de Geleenbeek is door insluiting tussen de plateau's vrij smal en er is met name aan de oostzijde sprake van grote hoogteverschillen met het aangrenzende plateau van Doenrade. In het kader van het renatureringsproject Corio Glana is een groot deel van de beekloop omgevormd van een gekanaliseerde naar een meanderende beek met natuurlijke oevers en natte dalbodems. Het dal is asymmetrisch opgebouwd met op de steilere hellingen besloten bosgebieden. Op de flauwe hellingen en in het beekdal vaak bebouwing, soms tot aan de beek. Het dal is het meest kasteelrijke gebied van Nederland met onder andere Kasteel Terworm, en men kan er diverse pachthoeves en watermolens vinden. De uiterste bovenloop (Heerlen) en benedenloop (Sittard-Geleen) kennen een sterk stedelijk karakter met een smal profiel met een stedelijke rand. Daartussenin kent de Geleenbeek sterke beekbegeleidende beplanting en kenmerkt het gebied tussen de plateaus van Schimmert en Doenrade zich door besloten bosgebieden.

Landgoed Terworm

Terworm, ook wel Landgoed Terworm genaamd, is een historische en groene plek aan de Geleenbeek. Het ligt tegen de westgrens van Heerlen en is ingeklemd tussen de wegen A76 en N281. Het is ongeveer 220 hectare groot.

Terworm is een bijzonder gebied, met een verrassende mix van landschappen, natuur, woon- en werkgelegenheid en cultuurhistorie. Het dankt haar naam aan een adellijke familie uit Worm, die in de 14de eeuw het kasteel Terworm aan de Geleenbeek bouwden. Dit kasteel vormt ook nu nog het hart van het gebied. Naast het kasteel zijn er op Terworm nog 10 historische gebouwen en ruïnes te vinden, vaak met een middeleeuwse oorsprong. En ook in het omringende landschap is de vroege historie nog voelbaar. Hellingbossen en bossen langs de Geleenbeek worden afgewisseld met akkers, boomgaarden, hagen en natuurlijk beheerde graslanden. Samen met de meer recente stadsrand, snelwegen en een spoorlijn bepalen zij het beeld. De aantrekkelijke afwisseling en de goede recreatieve ontsluiting maakt Terworm tot een populair recreatiegebied voor omwonenden en bezoekers. De natuur is al even verrassend en afwisselend als het landschap. Vooral de bosgebieden zijn van bijzondere betekenis en hebben gedeeltelijk een Europese bescherming als Natura2000 gebied. Er komen bijzondere soorten in voor als de zeggekorfslak en de iepenpage (vlinder). In een aantal graslanden vallen de grote aantallen orchideeën op, maar er komen meer bijzondere soorten voor waaronder het smal landvorkje (mos). En mede door de aanwezigheid van akkers worden soorten gezien als de patrijs, dassen, reeën en soms zelfs wilde zwijnen. Er zijn ook minder positieve ontwikkelingen gaande. Zo komt er minder water in de (te) diep ingesneden Geleenbeek en dreigt het gebied te verdrogen.

Het landschap van landgoed Terworm biedt wat voor Zuid-Limburg zo kenmerkend is. Het gebied kent voor Nederland vrij grote hoogteverschillen en ligt op de fraaie overgang van het plateau van Ubachsberg, naar lager gelegen gronden die door beken worden gedomineerd. Door het hart van het gebied stroomt de Geleenbeek. Deze beek heeft verschillende verschijningsvormen. Voor het grootste

deel heeft de beek een natuurlijk verloop en inbedding in waardevolle, vochtige (alluviale) bossen. Maar er zijn ook gedeelten waar de beek nog als een soort sloot door landbouwgebied loopt, vooral ter hoogte van Hoeve Gitsbach. Hier ontbreekt een natuurlijk beekprofiel en beek begeleidend beplanting.

Het landschap van Terworm is heel gevarieerd door de natuurlijke bossen en graslanden, die worden afgewisseld met akkers, boomgaarden, hagen en historische gebouwen. Door deze gevarieerdheid, de glooiende vormen en de afwisseling tussen open en besloten heeft Terworm een heel natuurlijke uitstraling. Alleen de laan naar het kasteel, en het kasteel met de kasteeltuin hebben een statig, formeel karakter.

De Geleenbeek loopt met beek begeleidend bossen als een groene gordel door Terworm en is de alles verbindende schakel voor natuur. Het zijn de beek begeleidend, vochtige, alluviale bossen die zeldzaam zijn en die zijn aangemerkt als Natura2000 habitat. Vooral de kalk-elzenbroekbossen, die worden voorzien van kalkrijke kwel, zijn uiterst zeldzaam. In Nederland is hier potentieel slechts 10 hectare van aanwezig, waarvan de helft in Terworm zou kunnen liggen. Ook de omgeving van de RWZI heeft goede potentie voor kalkrijke kwel en dus potentie tot het ontwikkelen van dit kalk-elzenbroekbos. Op de flanken van Terworm komt ook eiken-haagbeukenbos voor, een bossoort die kenmerkend is voor de lössgronden van Zuid-Limburg. Net als de alluviale bossen genieten ook de voor Nederland bijzondere eiken-haagbeukenbossen Europese bescherming onder Natura2000. Verspreid over Terworm liggen natuurlijk beheerde graslanden, voornamelijk kruiden- en faunarijke graslanden. Akkers zijn een belangrijk onderdeel van het cultuurlandschap van Terworm. Ze dragen bij aan het mozaïek van openheid en beslotenheid en dus aan de afwisseling en beleving van het gebied.

Naast het historische landschapsbeeld is Terworm ook cultuurhistorisch een heel bijzonder stukje Zuid-Limburg. Vrijwel nergens vind je in de Limburgse mijnstreek nog een beekdal waar de dichtheid en diversiteit aan cultuurhistorische waarden zo groot is. Naast het omgrachte kasteel, hoeves van middeleeuwse oorsprong, ruïnes, een motte en overige historische gebouwen, heeft Terworm onder andere 'de eik van Terworm' (een plataan uit 1749), een voormalige watermolenlocatie en holle wegen. En het gebied ligt in een grotere context van beken en middeleeuwse kastelen als Cortenbach, Puth, Rivieren en Hoensbroek.

RWZI

Het terrein waarop de voormalige RWZI ligt is een open terrein met daarop diverse bouwwerken. Jarenlang werd op deze plek het rioolwater gezuiverd. In 2015 werd het uit bedrijf genomen en in 2017 kwam het in eigendom van de Gemeente Heerlen. De Geleenbeek stroom langs de zuidwestkant van het terrein. Tussen de beek en het RWZI terrein ligt nog een afwateringssloot. De oevervegetatie bestaat voornamelijk uit brandnetelruigte, braamstruweel, jonge schietwilgen en reuzenberenklauw. Aan de noordwestkant is ruigte te vinden met vooral boerenwormkruid, kamille en valeriaan. Het gebied wordt omringd door rijk eiken-haagbeukenbos met een rijke ondergroei. Binnen het plangebied staat een bomenrij bestaande uit platanen en ook knotwilgen. Het terrein heeft een open kruidenrijke structuur met her en der ruigte, en boomopslag.

KERNKWALITEIT RELIËF

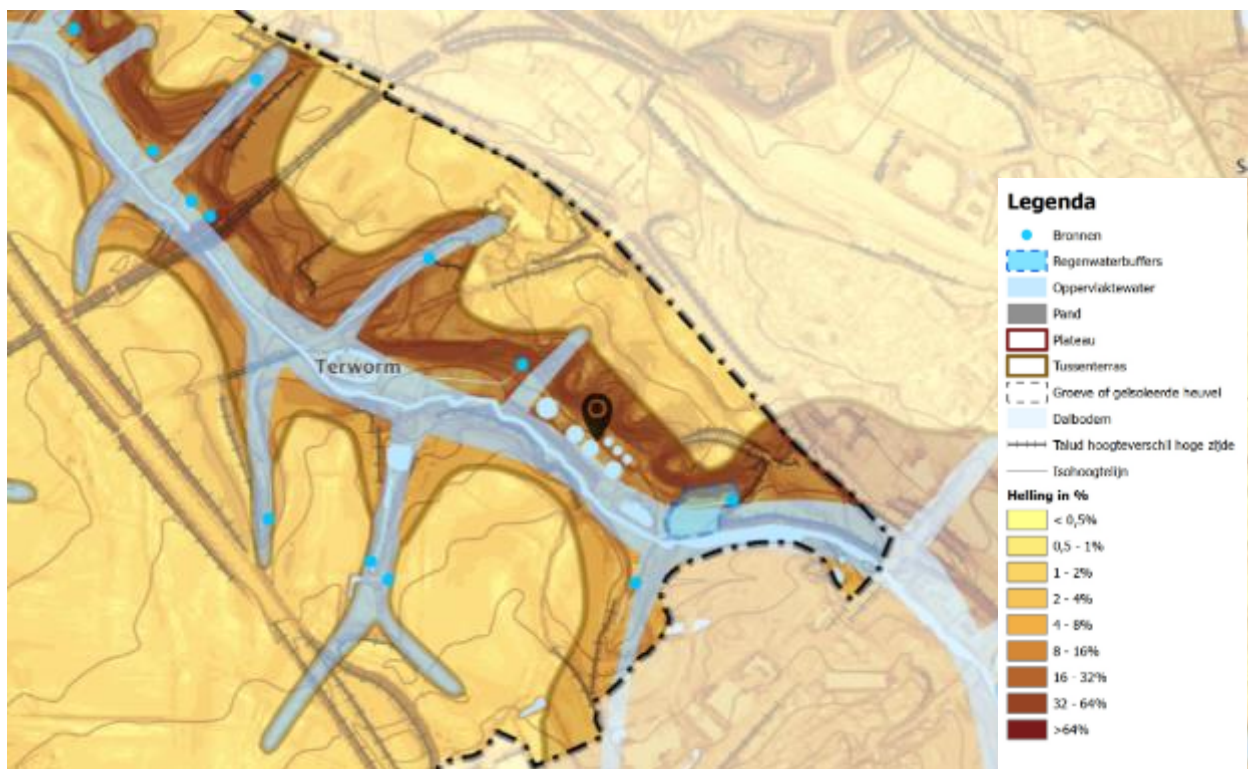
De basis van het landschap en van de drie landschapstypen, plateau, helling en dal, wordt gevormd door het reliëf.

De rijkdom aan reliëf in Zuid-Limburg is het gevolg van de insnijding van de Maas en de vorming van Maasterrassen door een stijgende bodem én de daaropvolgende versnijding van aanliggende met löss bedekte vlakke landschappen door beken (Geul, Gulp, Geleenbeek, Roode Beek, Worm Jeker en Voer). Op deze manier is de driedeling van het hooggelegen plateau, de tussenliggende helling en het lage dal ontstaan.

Het plateau is een relatief vlak tot glooiend gebied dat wordt begrensd door steile hellingen. Niet alle plateaus zijn hetzelfde van vorm, deze is bepaald door de mate van erosie en insnijding. Naarmate de erosie en insnijding sterker zijn vormen zich smallere en kleinere plateaus.

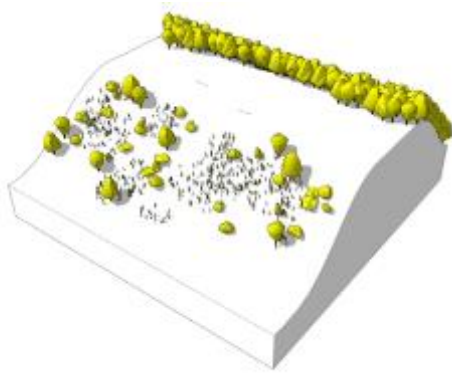
Een helling vormt de overgang tussen het hoge plateau en het lage dal. In het type helling is er een onderscheid tussen een steile ($>8^\circ$) en een flauwe hellingen (1° - 4°). Steile hellingen zijn voornamelijk te vinden aan de plateaurand terwijl flauwe hellingen vaak op de grens van het dal liggen.

Het dal is het laagste deel in het landschap en vormt het vertakte natuurlijke afwateringssysteem van het landschap. Watervoerende dalen hebben een vlakke dalbodem waarin de beek of rivier stroomt. Niet-watervoerende dalen, oftewel droogdalen, voeren slechts incidenteel water af.

Ontwerpkeuze kernkwaliteit Reliëf

De RWZI ligt op een flauwe helling tussen van het terras naar het beekdal. Door de aanleg van de RWZI is het oorspronkelijke reliëf grotendeels verdwenen. Het vormt nu een tussenplateau met daarop relictten uit het industrieel verleden. Dit verleden willen we zichtbaar houden en deels op laten gaan in de natuurlijke omgeving. Daarom kiezen we ervoor de hellinggrens open te houden.

Alleen aan de hoge kant wordt struweel geplant om zo de overgang tussen het bos en het terrein te verzachten. Het overige terrein wordt extensief en groepsgewijs met bomen beplant. Doorkijk onder de boomkruinen houdt het tussenplateau waarop de voormalige RWZI gelegen is en de hierop nog aanwezige bouwwerken zichtbaar.

105 Hellinggrens open houden

KERNKWALITEIT CONTRAST TUSSEN OPEN-BESLOTEN

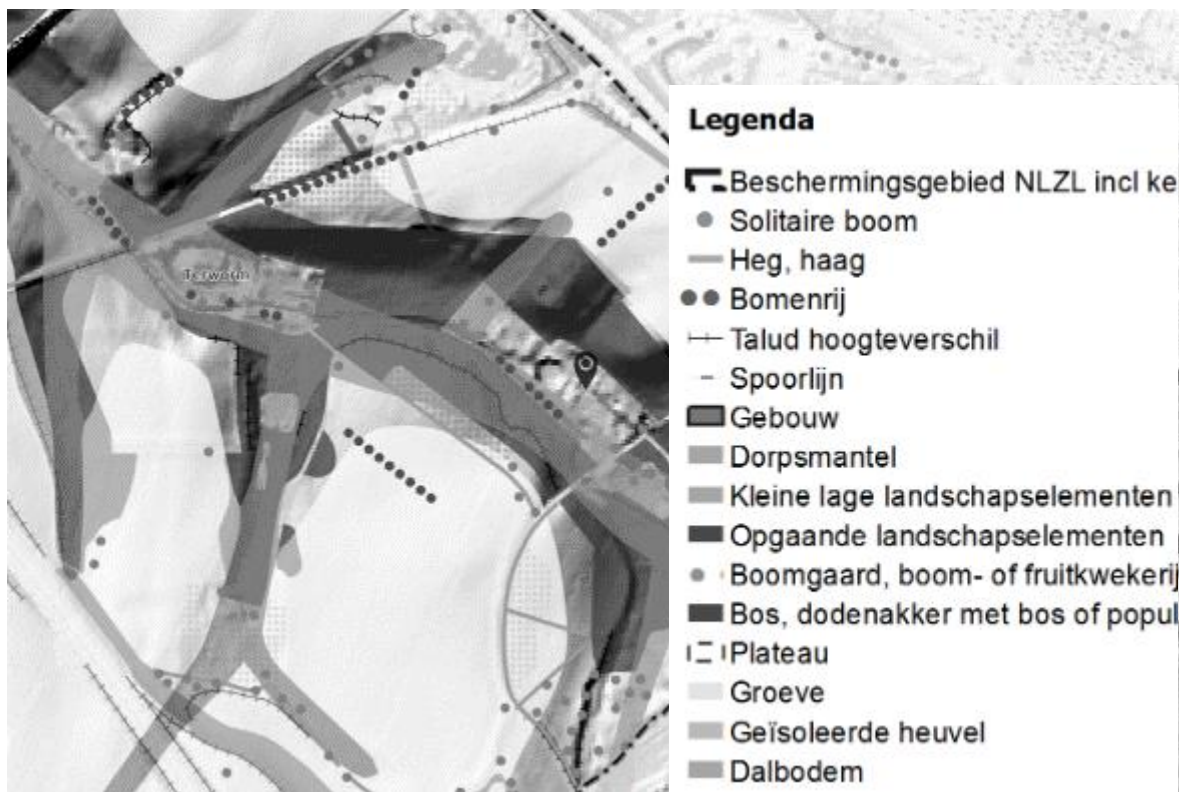
Het contrast tussen de openheid en beslotenheid van het landschap in Zuid-Limburg is in de basis bepaald door het reliëf.

Het hoogteverschil tussen het hooggelegen plateau en het lage dal zorgt voor een scala aan verschillende zichtwerkingen. Doordat het plateau relatief vlak ligt en grootschalig ontgonnen is heeft dit samen met de verschillende efficiëntieslagen in de ruilverkaveling in de landbouw tot het huidige open beeld geleid. De contrasten tussen de weidse openheid van de glooiende hoge plateaus en intieme ruimtes op de steile hellingen of de dalbodems vormen samen een afwisselend landschapsbeeld. Van invloed op de openheid in het landschap is ook de aanwezigheid van opgaande elementen zoals bomen en heggen. Deze elementen spelen een belangrijke rol in het begrenzen of inkaderen van zichten.

Door de combinatie van het vlakke en glooiende reliëf en het grotendeels ontbreken van opgaande beplanting wordt het plateau gekarakteriseerd als een open landschap. Het zichtveld op het plateau is veelal wijds en ver. De aanwezigheid van hellingbossen of plateautoppen bepaalt het uitzicht op andere plateaus of beneden op het dal.

De helling vormt het kader van het plateau en de begrenzing van het dal. De aanwezigheid van dichte opgaande beplanting zoals hellingbossen of graften geven steile hellingen een besloten karakter ter plekke. Op de flauwe hellingen, waar landbouw plaatsvindt, is door het halfopen karakter vanzelfsprekend een breder zicht richting het dal mogelijk.

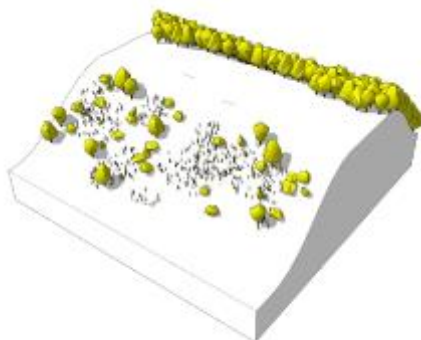
Door de relatief smalle dwarsdoorsnede van het dal wordt het zichtveld in grote mate bepaald door de randen van het dal. Omdat de bebouwing en beplanting op deze randen veelal georiënteerd is op de waterloop, zijn de zichten in een eenzelfde lange lengterichting georiënteerd. Dit gegeven, in combinatie met de open dalbodem karakteriseert het dal als min of meer besloten.

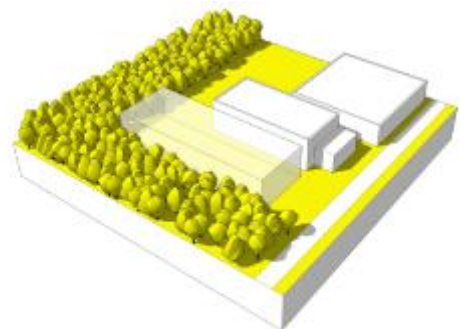
Ontwerpkeuze kernkwaliteit Open-Beslotenheid

Het terrein ligt omsloten door de beslotenheid van de helling en het dal met daarop de alluviale bossen en het drogere hellingbos. Karakteristiek voor de gehele omgeving van landgoed Terworm zijn de plotselinge open delen met daarop vaak cultuurhistorische bouwwerken of juist kleine agrarische percelen en hoogstamboomgaarden.

De RWZI vormt ook een van deze plotselinge open delen. We kiezen er dan ook voor om deze open ruimte omkaderd te houden met dichte beplanting en het terrein zelf een meer open structuur te geven. De van oudsher voorkomende bossen rondom de RWZI zorgen al voor een natuurlijke inpassing die we aan de hoge zijde nog enigszins aanzetten. De openheid wordt gecreëerd door het industriële terrein grotendeels te voorzien van kruidenrijk grasland met her en der groepen van hoogstambomen als referentie naar de kenmerkende boomgaardjes die verspreid liggen in de directe omgeving.

105 Hellinggrens open houden

143 Ruime bedrijfsinpassing

KERNKWALITEIT CULTUURHISTORIE

Het Nationaal Landschap Zuid-Limburg kent een lange bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot de prehistorie. In het landschap zijn de verschillende relict en elementen een tastbare herinnering aan verschillende fases in de geschiedenis van dit heuvellandschap.

Echter, in een gebied met een dusdanig lange bewoningsgeschiedenis als Zuid-Limburg, bevinden zich ook veel elementen buiten het zicht, onder de grond, die slechts bij werkzaamheden aan het licht komen. De fasen in de geschiedenis hangen nauw samen met het reliëf en het natuurlijke landschap. In combinatie met het groene karakter vormt cultuurhistorie de huidige aanblik van het pittoreske landschap.

Het plateau is het laatst ontgonnen gebied. Na eerdere pogingen in de Romeinse tijd werd tussen de 10de en 13de eeuw de definitieve ontginning van de bossen vanuit de beekdalen doorgezet en daarmee min of meer het huidige landschapsbeeld gevormd. Vanuit de dalen werden hiervoor op het plateau satellietnederzettingen gesticht. De vruchtbare maar relatief droge lössgrond bovenop het plateau is bijzonder geschikt voor akkerbouw en de ontginningswijze is bepalend geweest voor blokkavel- en wegenpatronen.

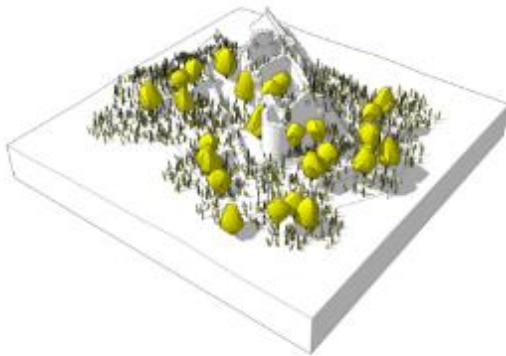
Hellingen vergden meer moeite om bruikbaar te worden gemaakt voor de mens. Flauwe hellingen zijn door de kap van het bos geschikt gemaakt voor landbouw terwijl de steile hellingen deels onontgonnen zijn gebleven en functioneerden als houtopslag of graasgebieden. Met de ontginning van het plateau vormden zich langzaam maar zeker steeds meer holle wegen in de helling. De winning van mergel heeft geleid tot uitgebreide gangenstelsels.

Het dal vormt de basis van de bewoningsgeschiedenis van Zuid-Limburg. De vroegste nederzettingen zijn ontstaan op smalle hoger gelegen zones tussen dalbodem en helling. De nabijheid van water voor hooiland en vruchtbare akkergrond onderaan de helling vormden een ideale vestigingsplek. In het dal vindt men veruit de oudste elementen van het Zuid-Limburgse cultuurlandschap. Wegen- en nederzettingenpatronen ontstonden evenwijdig aan de waterloop.

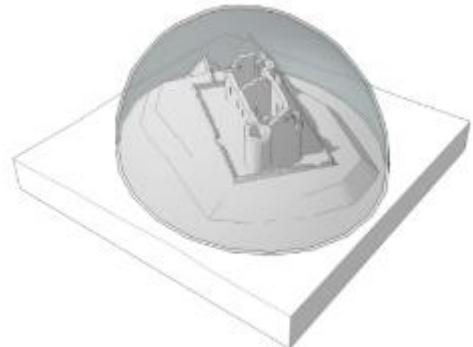

Ontwerpkeuze kernkwaliteit cultuurhistorie

Onder hoofdstuk landgoed Terworm is reeds de bijzonder geschiedenis met haar bijzonder bouwwerken beschreven. Ondanks dat de RWZI geen erfgoed-status heeft is het wel een kenmerkend industrieel relict uit de recente geschiedenis. We kiezen ervoor om dit stuk geschiedenis in zicht- en beleefbaar te houden. De voorbezink-, nabezink,- en bufferbassins zullen worden gebruikt om hierin vissen te kweken. Hierdoor zullen deze in stand gehouden worden. De drie oxidatiebedden zijn gevuld met een stenig filtermateriaal die we overlaten aan de natuur zodat zich hierin een pioniersvegetatie kan ontwikkelen. In de twee hoge slibgistingstanks leven nu vleermuizen. Vanwege veiligheidsrisico's zijn hier de traprede van verwijderd en blijven deze torens dienst doen als vleermuisverblijf.

42 Cultuurhistorie vervallen

41 Cultuurhistorie fixeren

KERNKWALITEIT GROEN KARAKTER

Waar het reliëf de abiotische, oftewel, de niet-levende ondergrond is van het landschap, vormt de kernkwaliteit groen karakter de biotische, oftewel levende laag in het landschap.

Het groene karakter van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is een combinatie van natuurlijke invloeden van flora en fauna en menselijke activiteit sinds de prehistorie. Het groene karakter is hierbij niet alleen belangrijk voor de ecologie van het landschap maar heeft ook een visueel aspect.

In het verleden was het gehele landschap bedekt met bos. De mens vestigde zich in het begin vooral langs de beken, maar verplaatste zich in de loop der tijd steeds meer richting plateaus. Bij het ontginnen van het plateau voor landbouw zijn de bossen op de vlakke en glooiende delen gekapt. Op plateaus is opgaande beplanting tegenwoordig met name te vinden rondom de bebouwde kernen en plekken waar bodemkundig gezien geen landbouw mogelijk is (zoals Eperheide). Het omringende open landbouwgebied kenmerkt zich door landschapselementen zoals heggen, grasbermen, poelen en laanbeplanting.

In het landschapstype hellingen is het belangrijk onderscheid te maken tussen steile en flauwe hellingen. Steile hellingen zijn ongeschikt voor ontginning en daardoor voor een groot gedeelte bedekt met bos. Flauwe hellingen zijn geschikt gemaakt voor landbouw door het kappen van het bos, het beplanten van graften en het planten van heggen. Het onderscheid tussen de warme zuidhelling en de relatief koude noordhelling speelt ook een rol in het groene aanzien van het hellinggebied.

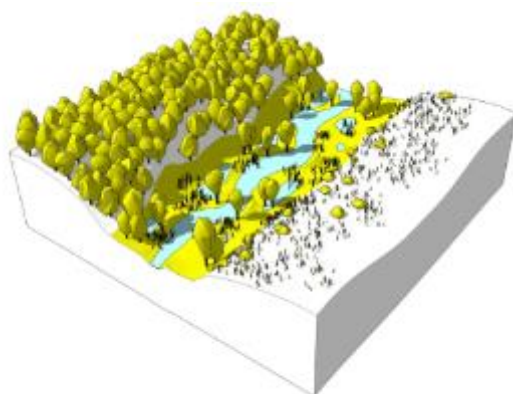
Het groene beeld van het dal wordt bepaald door verdichte begeleidende beplanting langs de beekloop en op de steilranden. Het groene karakter wordt sterk beïnvloed door de vochtigheid van de bodem en de oriëntatie van de waterloop. Het gebied tussen deze groene verdichting is, door het vochtige karakter en het gebruik als weidegebied, grotendeels vrij van opgaande beplanting op enkele populierenproductiebosjes na.

Ontwerpkeuze kernkwaliteit groen karakter

Het terrein van de RWZI is omringd door natuurlijke bossen aan de beekkant volgend alluviale bossen de stroming van de beek, ten noorden en oosten liggen de wat drogere eiken-haagbeukenbossen voor. Het terrein zelf is open met daarop een grazige vegetatie met enige verruiging.

We kiezen er voor om het terrein niet over te laten aan natuurlijke processen waardoor het op zou gaan in het bos. Het meest bijzonder aan het landgoed Terworm vormt de variatie in terreintypen, open-geslotenheid, natuur en cultuur. Dit moet ook terug komen in het terrein.

61 Gebiedseigen beplanting

Om het open en gesloten karakter te versterken planten we enkele struweel clumps, met daarin soorten die passen bij de potentieel natuurlijke vegetatie. Zichtassen naar de gebouwen blijven behouden of worden versterkt. De rest van het terrein blijft een kruidenrijke vegetatie met daarin groepen van hoogstambomen. Deze hoogstamfruitbomen passen binnen het cultuurhistorische beeld van het landgoed. Daarnaast is deze keuze gemaakt op basis van de aanwezigheid van de das in de directe nabijheid van de RWZI. Hierdoor wordt geschikt foerageergebied gecreëerd voor de das. Het open karakter met daarop boomgroepen en open

waterpartijen is ook zeer geschikt als foerageergebied voor de aanwezige vleermuizen. De bosrand wordt licht gedund waardoor de gelaagde opbouw van kruiden en struiken plaatselijk nog verbeterd wordt.

De aanwezige knotbomen blijven behouden. Ze zijn niet alleen vanuit ecologisch en cultuurhistorisch oogpunt waardevol. Op het open terrein geven ze tevens de grens aan tussen het open, drogere deel en het natte deel van het beekdal.

Ontwerp

Bovenstaande keuzes hebben geleid tot onderstaand ontwerp:

Het streefbeeld van de groen inrichting bestaat overwegend uit kruidenrijk grasland met een gering percentage struweel, geplaatst in clumps. Solitaire en verspreide groepen fruitbomen ter verbetering van het foerageergebied van de das sluiten hierop aan. Zichtlijnen naar de bouwwerken blijven behouden of worden versterkt. In de bosrand wordt gestreefd naar een zone met een dynamische zoom/mantel vegetatie. Ter plaatse van de oxidatiebedden kan een kruidachtige pioniersbeplanting in principe alle successiestadia doorlopen.

